

Intervenció del conseller d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural al ple específic sobre el món agrari

---

INTRODUCCIÓ

Avui celebrem el quart debat monogràfic sobre polítiques agràries que ha viscut aquest Parlament al llarg de la seva història. Estem davant d'una **oportunitat** immillorable per **posar en valor la feina dels nostres agricultors** i explicar al conjunt de la ciutadania la importància del Sector Alimentari. Un sector tant desconegut com estratègic, tant poc notori des del punt de vista social com important des del punt de vista econòmic i territorial. Avui parlarem d'un dels sectors més importants de la nostra economia.

Abans de començar, vull reiterar el **meu reconeixement** i el de **tot el Govern** a la feina dels nostres agricultors, ramaders i pescadors. Catalunya els hi deu molt, la cara amable del nostre país, de les nostres comarques, del nostre territori és en bona part la seva obra. Però no només els hi devem això, ells són corresponsables de la nostra dieta mediterrània, dels èxits de la indústria agroalimentària, i també de que la nostra gastronomia sigui capdavantera al món. També voldria fer extensiu el reconeixement i l'agraïment als sectors de la transformació, de la distribució, als nostres gremis d'artesans, i a tots aquells que fan possible que cada dia tinguem al nostre abast un gran varietat d'aliments.

Des del Govern coneixem les **dificultats** per les que està passant el **sector agrícola**, de la gran injustícia que és haver de vendre els seus productes per sota el preu de cost. Sabem que els nostres pagesos estan cansats, cansats de lluitar amb les inclemències

meteorològiques, amb les crisi sanitàries, amb la incertesa del preu dels seus productes, amb les exigències normatives.

Som també conscients que la crisi ha fet més evident una de les principals **debilitats** del sector agroalimentari, **els desajusts en la cadena de valor**. Estem davant d'una situació difícil, d'un veritable problema estructural on ja no n'hi ha prou amb els tractament simptomàtics.

És una **situació nova** i complexa, que requereix **noves solucions**, noves polítiques i **noves actituds**. Com va dir Albert Einstein: "és de bojos pensar que fent el mateix tindrem resultats diferents".

Però malauradament és un problema global i de tots els sectors. Els nostres pagesos, ramaders i pescadors comparteixen situació amb els de l'estat espanyol, amb els de la resta d'Europa i amb els de tot el món. I per si això no fos poc, el conjunt de la nostra ciutadania i tots els sectors de la nostra economia, viuen moments durs, difícils, els pitjors de la nostra història més recent.

Avui parlarem del **món agrari**, terme que pretén aglutinar un conjunt de múltiples relacions que van des del camp fins a la taula, des de l'agricultor fins al consumidor, des del món rural fins al món urbà. Avui parlarem de tots aquells processos que comporta un fet tant bàsic i complex com és **l'Alimentació**.

Reitero la necessitat de plantejar aquest debat en termes de món agrari i **no tractar l'agricultura** com una activitat **aïllada**, no ho és. En massa ocasions quan parlem d'ella, ho fem com si no tingués cap tipus de connexió amb els altres actors de la cadena, com si la vinya i el vi, el porc i la carn o la farina i el pa no tinguessin res a veure

entre ells. La realitat ens diu que gairebé $\frac{3}{4}$ parts de la nostra producció agrària i ramadera van a la transformació i la resta, es ven en fresc.

En termes econòmics, ens trobem davant d'un entramat de sectors interconnectats que conformen el sector alimentari català i que esdevé un dels actius més poderosos per a la nostra estabilitat i el nostre futur.

Aquest Ple extraordinari no tan sols ha de servir per donar compliment a la Resolució 520/VIII **del Parlament de Catalunya, que en matèria d'alimentació i acció rural insta el Govern a celebrar un ple específic sobre món agrari**, sinó per marcar el full de ruta del sector, posar en valor la seva feina, el paper clau de l'agricultura i el sector agroalimentari en la nostra economia.

Aquest debat ens brinda la possibilitat d'**explicar** a la ciutadania el **paper clau** que té l'agricultura com a garant del nostre territori, de la seva biodiversitat. Però sobretot, aquest debat ens ofereix l'oportunitat de **recordar** que la **funció principal** dels nostres pagesos no és altra que la de **produir aliments**. Aliments sans, bons i segurs.

Un debat que ens obliga a ser ambiciosos i responsables, a superar les temptacions **d'oportunisme de l'escenari preelectoral** en el que ens trobem. És hora de sumar esforços, de cercar complicitats i sinèrgies, d'afinar en el diagnòstic, de construir des del consens, un escenari de futur i ajudar a corregir les dificultats del present. **Aquest debat no l'ha de guanyar ni perdre cap dels aquí presents**, ha de servir perquè guanyi el nostre sector agrari i agroalimentari i el conjunt de la ciutadania de Catalunya.

El meu sincer **agraïment** a la participació activa de totes i cadascuna de les organitzacions professionals agràries, sindicats, món cooperatiu, associacions interprofessionals i al conjunt de grups parlamentaris, per les moltes aportacions que ens han fet arribar en les reunions i converses prèvies a aquest ple.

Estructuraré la meva intervenció en quatre grans parts. Una primera de **contextualització** global del sector, una segona de **diagnòstic** sectorial a casa nostra, una tercera dedicada a exposar les **polítiques** que hem endegat al llarg d'aquest mandat i, finalment, una quarta per destacar els **eixos de futur** que esdevindran claus per avançar.

CONTEXTUALITZACIÓ

L'escenari que tots prevèiem a l'inici de la legislatura era un **escenari amb dificultats**, ple de possibles **canvis**: l'aplicació l'any 2006 i 2007 de l'anomenada revisió mèdica de la PAC, l'horitzó d'una nova reforma al 2013, la nova Europa dels 27, la revisió de les OCM's del vi i de la fruita, més exigències mediambientals i en seguretat alimentària, més restriccions en l'ús de fitosanitaris i l'aprovació d'un nou Programa de Desenvolupament Rural amb una forta davallada de fons europeus.

La veritat és que les **previsions s'han quedat curtes**. En aquest període hem viscut la pitjor sequera que recordem, hem tingut planant sobre nosaltres l'amenaça de la grip aviar i la mal anomenada inicialment grip porcina, i en menys d'un any, han coincidit dues grans crisis globals encadenades i no previstes: la crisi dels preus de les matèries primeres i la crisi financera i econòmica.

M'aturaré en alguns d'aquets punts per la importància que tenen per al conjunt del nostre sector:

PRIMER PUNT. La reforma de la PAC del 2003 coneguda com "**health check**" o revisió mèdica començava la seva aplicació a finals del 2006. Aquesta reforma, influenciada per la Organització Mundial del Comerç (OMC), apostava per una creixent orientació liberalitzadora dels productes agroalimentaris i deixava de costat els mecanismes de protecció i regulació de mercats que havíem estat utilitzant. Curiosament, en aquell mateix període, vàrem comprovar que el mercat per si sol no ho arregla tot i que, fins i tot, en alguns casos, pot arribar a espatllar-ho.

SEGON PUNT. L'any **2007** el preu de les **matèries primeres** del camp va començar un camí alcista sense precedents, amb pujades entre el 50 i el 100% del preu del blat, de l'ordi i del conjunt dels cereals.

El que a priori podia semblar una bona notícia pels nostres agricultors, va acabar afectant molt negativament a la nostra ramaderia intensiva, que va haver de suportar que es dupliquessin els costos de l'alimentació animal sense que hi hagués variacions en el preu de la carn.

TERCER PUNT. Als pocs mesos d'aquesta sotragada entràvem en la que hem anomenat la **primera crisi global**. Tot i que molts analistes afirmen que el sector agroalimentari és dels que han resistit millor l'embat de la crisi, **millor no vol dir bé**. És cert que no hi ha hagut la destrucció d'ocupació ni la davallada del volum de vendes que han patit altres sectors, però la situació en aquests moments s'ha tornat

insostenible. Tota la pressió de la cadena de valor s'ha acabat traslladant cap als **preus en origen**. La por a què caigués el consum, més por que realitat, ha acabat pressionant fortament als nostres productors i fent que en molts casos hagin de vendre els productes per sota del preu de cost.

Tot plegat ens ha portat a una situació insostenible que venim denunciant des de fa temps, i que afecta al conjunt del país de la UE i a molts altres països del primer món.

QUART PUNT. Una particularitat del nostre sector és **l'alt condicionament normatiu**. Probablement es conseqüència de l'alta sensibilitat dels consumidors per la seguretat alimentària i la preocupació creixent pel medi ambient. Aquesta alta sensibilitat provoca reaccions immediates i exagerades davant de qualsevol fet. Per exemple, l'aparició de la primera vaca boja al Regne Unit va suposar una forta caiguda del consum de carn de vedella que va costar més d'un any de recuperar.

Per a que es facin una idea de la **pressió normativa** que pateix el nostre sector tenim **1.420 directives** i disposicions comunitàries vigents, elaborades en els últims 10 anys, **78.000 pàgines del BOE** d'aplicació avui, i a més, tota la legislació i normativa de les comunitats autònomes, a casa nostra fins a **6 departaments** intervenen en la cadena alimentària (Salut, DAR, DUiE, MAiH, Treball i Consum).

CINQUÈ PUNT. A aquesta situació de dificultat hi hem d'afegir la **incertesa** que genera la reforma de la **Política Agrària Comuna** més enllà del 2013. Permetin-me que m'estengui donada la seva importància per al nostre sector.

Després de gairebé 40 anys d'existència, encara avui els nostres ciutadans ni coneixen ni entenen el perquè d'una Política Agrària Comuna. No hem sabut explicar el perquè és necessària. Avui, el **67% dels espanyols no han sentit a parlar mai de la PAC**, tot i que som el segon estat membre que més diners rep d'aquesta Política Agrària Comuna.

Els seus **objectius inicialment** eren: incrementar la productivitat de l'agricultura, garantir un nivell de vida equitatiu a la població rural, garantir la seguretat alimentària i assegurar aliments als consumidors i a uns preus raonables i estables. El **destinatari final** d'aquesta política no era cap altre que **el consumidor**.

Al llarg del debat tindrem ocasió de parlar del futur de la Política Agrària Comuna, però és del tot evident que en la situació que ens trobem té més sentit que mai una PAC més enllà del 2013.

És sense dubte el **pitjor moment** pel qual passen els nostres agricultors i els nostres ramaders, però paradoxes de la vida, aquesta crisi ha servit per tornar a posar en valor el paper de l'agricultura. Són molts els experts que reivindiquen el paper estratègic de l'agricultura i de les matèries primeres del camp en les principals economies del món (ex. Algunes de les nostres caixes ofereixen com a paquet estrella un pack d'inversió en matèria del camp). Més enllà de les dificultats del present, són moltes les evidències que ens fan preveure un futur millor per als nostres pagesos. Passo a detallar-ne algunes:

1ª evidència. L'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (**FAO**), en les conclusions de la reunió d'experts agroalimentaris a Roma, el juny de 2009, afirmava: **"La producció**

*agrícola mundial **haurà de doblar-se** durant la primera meitat del segle XXI per alimentar a 2.300 milions de persones addicionals. Es necessitaran més de 120.000.000 noves hectàrees de cultius." Això és una superfície equivalent a Espanya, Itàlia i França juntes.*

2ª evidència. Més enllà de les alertes de la FAO, el cert és que la població en el món continua creixent. Les dades de Nacions Unides indiquen que **en els darrers deu anys, 950 milions de persones** han sobrepassat el límit de poder adquisitiu per tal d'accedir a la compra d'aliments industrialitzats (el límit s'estableix en 2.500 dòlars per càpita/any. Preus equivalents). A partir d'uns ingressos de 14.000 dòlars per càpita, és possible l'accés a productes més elaborats i amb valor afegit. En aquesta darrera dècada, 230 milions de persones han creuat aquest llindar.

El Banc Mundial preveu pels propers deu anys, la incorporació de 1.040 milions de persones al mercat bàsic dels aliments, i d'uns 370 milions al mercat de valor afegit. Dit d'una altra manera: serem més i els que som menjarem més i millor.

3ª evidència. Podria semblar que parlem de previsions i d'estadística, però el cert es que la **demanda** mundial d'aliments **s'incrementa un 15% cada any**. Fins i tot el consum de vi, que a casa nostra està baixant, creix anualment un 10%. Repeteixo: el consum de fruita, carn, vi etc, creix cada any un 15%. S'imaginem que a qualsevol sector de la nostra economia els hi asseguressin que la demanda se'ls incrementarà cada any en aquest percentatge?

4ª evidència. Els he parlat de la crisi de matèries primeres de l'any 2007. Alguns atribuïren la pujada dels cereals a la possibilitat de desviar-los per fer **biocarburants** (bioetanol i biodièsel). Altres ho atribuïren a la simple **especulació**. Segurament va ser multifactorial,

però el que queda clar és que les reserves de matèries primeres eren pràcticament inexistent, les més baixes dels últims 30 anys.

La realitat és que això avui no ha canviat, estem en una situació idèntica, és més, en alguns casos, hi ha **produccions que no arriben a cobrir els increments anuals** de la demanda. Una mala collita en alguns països productors, o la previsible pujada del petroli amb l'efecte reclam sobre el cereal, poden tornar a desencadenar una situació similar. Per tant, és evident que ens cal incrementar la producció i recuperar algun tipus de reserva, i això s'aconseguirà si s'activen mecanismes supraestatals que fins i tot, vagin més enllà de la UE.

5ª evidència. Amb el 3,3% del PIB català, i unes vendes de 18.000M€/any el sector agroalimentari passa per davant de la resta de sectors industrials com el farmacèutic, el de l'automòbil o el turisme. És el primer sector de les economies catalana, espanyola i francesa.

Som el **clúster** agroalimentari **més important d'Europa**, així ho evidencien els estudis de l'Observatori de Clústers de l'Escola Econòmica d'Estocolm. L'Observatori conclou que som el territori europeu amb **més capacitat per generar activitat econòmica i ocupació** al voltant del sector agroalimentari. Un sector que a més, comparat amb el d'altres països, està al capdavant tant en productivitat com en competitivitat. Tot això posa encara més de manifest, el seu paper estratègic.

6ª evidència. Aquesta nova situació ha fet que es tornés a parlar de capacitat d'**autoabastiment**. Avui la nostra capacitat està en un 30% (quan érem 6M era del 40%), mentre que EUA continua sent el

graner del món, un dels objectius prioritaris de Rússia i Xina és arribar a un autoabastiment del 80% i curiosament el nostre país veí, França, té una capacitat d'autoabastir-se de productes alimentaris bàsics (fruita, cereals, carn, llet, vi) que supera el 100%.

Una darrera evidència la conformen els extraordinaris **aliats conjunturals** que tenim: **la nostra dieta mediterrània**, considerada una de les més variades i saludables del món, el reconeixement internacional dels **nostres cuiners** com els millors del món i l'actualitat del que representa **la nostra gastronomia**.

A part d'aquestes evidències econòmiques, deixeu-me fer un apunt sobre el paper **clau de l'agricultura com a garant del nostre territori**, del nostre paisatge, de la seva biodiversitat i de les oportunitats que ens ofereix en la lluita contra el canvi climàtic.

Com ja els ha explicat el President, el 90% del territori és gestionat pels nostres propietaris agrícoles i forestals. Garantir el paisatge i la biodiversitat, és un argument més que suficient per mantenir l'agricultura en determinats indrets com els secans, les zones humides o els prats de muntanya. Té també, com acabo de dir, un important paper en la **mitigació de l'efecte hivernacle**: una hectàrea de regadiu pot fixar 30 tones de monòxid de carboni, quantitat idèntica a la d'1 ha de bosc amazònic en plena producció.

Crec que els arguments exposats, són algunes de les raons per les que estic segur que entrem en un període en el que sereu més conscients que mai del **paper rellevant** que té l'agricultura. Totes aquestes evidències ens parlen d'un **futur esperançador** pel nostre sector, però hem de superar les dificultats del present i afrontar els reptes estructurals.

Sóc dels convençuts que el nostre sector alimentari, des del productor fins al transformador, **necessita més atenció** per part de la ciutadania, dels sectors econòmics, dels mitjans de comunicació i del governs, i quan dic més atenció, no vull dir més subvencions, però sí més reconeixement, més valoració i més instruments.

* * * *

DIAGNOSI

És el moment de passar a fer balanç de com estan les nostres explotacions i quina evolució ha tingut el sector els darrers anys.

Catalunya té a data d'avui, segons l'enquesta sobre l'estructura de les **explotacions agràries**, 55.000 explotacions. Els **demandants de la Declaració Única Agrària (DUN)** són 64.000. En els darrers anys hi ha hagut un degoteig a la baixa, però amb menys intensitat que en els anys 80 i 90. En canvi, la **dimensió mitjana** de les explotacions ha evolucionat a l'alça, passant de 10 ha l'any 1992, a 17 el 99, fins arribar a 21 de l'any 2007.

La **Superfície Agrària Útil** a Catalunya, ha anat creixent progressivament els darrers 18 anys en més de 128.000 ha. Hem passat d'un 1.034.000 ha al 1992 a 1.162.000 ha actuals.

El **pes econòmic** del sector primari sobre el PIB total és actualment del 1,34%. En 15 anys la Producció Final Agrària s'ha incrementat un 26%, passant dels 2.933M€ de l'any 1995 als 3.965 del 2008.

El **60%** d'aquesta producció final agrària prové de la **ramaderia**. A Catalunya hi ha 19.665 explotacions ramaderes. **Som un país eminentment ramader** que al cap de l'any sacrifica més de 17

milions de porcs, 170 milions de pollastres, 15 milions de conills, 1,7 milions de corders i mig milió de vedells, i produint 1.800 milions d'ous.

El total de **població ocupada** al sector agrari a Catalunya és de 60.667 persones, estem parlant d'afiliats agraris a la Seguretat Social. En els darrers dos anys els afiliats al règim general s'han incrementat un 6,1% (de 7.237 al '08 a 7.681 al '09), els afiliats al règim especial per compte aliena un 12,3%, en canvi els autònoms han disminuït en un 4,2% (78% són homes).

Les dades relatives a **l'envelliment de la població activa** al camp són similars a les de la Europa dels 15 i millors que les d'Espanya. Actualment, un 56% dels afiliats a la Seguretat Social són menors de 45. I un 43% tenen entre 45 i 64 anys.

Respecte els **ajuts directes** vinculats a la producció i a la superfície, el que anomenem primer pilar de la Política Agrària Comuna, els pagesos catalans han passat de rebre 200M€ l'any 2000 a 276M el 2007. Pel que fa als ajuts de desenvolupament rural, coneguts com a segon pilar, han passat de rebre 340M€ per al període 2000-2006 als 590 programats per 2007-2013.

La **renda agrària** representa el valor generat per tota l'activitat agrària (saldo resultant dels ingressos menys els costos). La mitjana d'aquest indicador per al període 1995-2000 fou de 1.352M€/any, entre 2001 i 2003 ascendí a 1.764M€/any i des d'aleshores, hi ha hagut descensos consecutius fins que aquest 2009 ha tingut un creixement positiu del 6,6%, situant-se en 1.458M€/any. Aquest increment del 2009 reflexa el gran pes que té el sector ramader a

Catalunya. Al 2009 van disminuir els costos en alimentació animal i els preus de venda van ser raonables.

Les interpretacions que puguem fer d'aquest indicador han d'estar per tant, degudament contextualitzades. Per exemple, el pics de la renda agrària del període 2000-2002, van ser fruit de la revalorització del sector porcí arran de la malaltia de les vaques boges. I el 1999 va ser l'any amb la renda més baixa de les darreres dues dècades degut a la pesta porcina. En cap cas, aquesta recuperació ens està dient que el sector estigui bé, la renda agrària no és un indicador de la renda per càpita ni per explotació.

L'activitat econòmica indirectament relacionada amb el sector també ha augmentat, per exemple, el nombre d'establiments dedicats a **turisme rural** entre 2003 i 2007 s'ha incrementat en un 57%, el nombre de places en un 50% i el nombre de pernотacions en un 81% (prop d'un milió de pernотacions). També s'han incrementat el petits **establiments de transformació** agroalimentària. Des de l'any 2004 les 11 comarques amb més nivell de renda familiar disponible són clarament rurals.

* * * *

EXPLORACIONES

Aquesta diagnosi seria incompleta sinó fes un breu repàs de com estan les nostres **explotacions agrícoles**, ramaderes i pesqueres.

Parlaré primer de les **EXPLORACIONES RAMADERES**. En aquestes, igual que a la resta de sectors, trobem dos tipus d'explotacions ben diferenciades: les explotacions competitives des del punt de vista

econòmic, i les que no ho són tant però que tenen un alt valor social, territorial i ambiental i des d'una òptica de país són irrenunciables.

El Porcí (32% PFA)

Explotacions: 2.800 reproductores i 4.400 engreix. **Cens:** 566.000 reproductores i 6,1M garrins engreix. **Sacrifici:** 17M caps i 1.4 tones canal

Aviram (9,23% PFA)+ ous (2,64%PFA)

Explotacions: 2.000. **Cens:** 31,2Mcaps(ponedores+reproductores+broilers). **Volum sacrifici:**154 M de caps i 270 M tones canal. **Producció d'ous:** 111.5M dotzenes d'ous

El porcí és el principal sector productiu de Catalunya. Representa 1/3 part de la PFA. És un sistema intensiu basat en explotacions d'engreix amb un grau d'integració del 85%. Genera una indústria de la carn capaç de facturar 5.500 M€/any i d'exportar el 30% de la seva producció.

L'aviram és el segon sector ramader, representa junt amb els ous el 12% de la PFA, i és un sector fortament estructurat a través de la Federació Avícola Catalana (FAC) on la integració representa més del 95%.

Aquests dos sectors són els màxims responsables que tinguem una **indústria d'alimentació animal** capaç de facturar 2.100M€/any.

Des del DAR estem ajudant tant al sector porcí com l'aviram per adaptar-se a les noves normes comunitàries de benestar i sanitat animal i a les exigències del mercat. Per exemple, en el sector porcí estem a punt de treure el nou decret del Sistema de Pesatge,

Classificació i Marcatge de Canals Porcines (SIPCAP), estem col·laborant plenament amb el Pla d'Internacionalització del sector de la carn, i hem potenciat el Consorci de Gestió de la Fertilització Agrària de Catalunya (GESFER) per millorar la gestió mediambiental i l'aprofitament dels purins.

El vacum de carn (7,62% PFA)

Censos: 65.000 vaques alletants i 300.000 vedells d'engreix. **Volum de sacrifici:** 500.000 caps i 124.000 tones canal

El vaquí de llet (5,58% PFA)

Explotacions: 811. **Cens:** 79.000 vaques. **Producció:** 580.000t llet

El vacum de carn i el vaquí de llet a Catalunya, han patit una davallada d'explotacions. Tenen uns trets diferenciats respecte la resta de produccions estatals i algunes europees, que podem resumir en què treballen amb canals de carn menys pesades i de menys de 12 mesos, i en què tenen unes explotacions làcties amb una producció mitja de 650.000 Kg/any, molt superior a l'espanyola i a la francesa.

El vaquí de **llet** està passant dificultats a causa dels costos elevats i els **preus baixos**, i té el repte d'afrontar la **liberalització del mercat de quotes**.

Des del DAR estem recolzant iniciatives de **promoció**, tant de la carn amb distintius d'origen i de qualitat com de la llet, afavorint la venda de proximitat i l'impuls del distintiu **LLETRA Q** per a diferenciar la llet nacional de la importada. També estem treballant amb el Ministeri

perquè es traslladi el cost dels anomenats Materials Específics de Risc (MER) al final de la cadena.

Conill (1,18%PFA)

Explotacions: 1.400. Cens: 330.000 reproductores i 1.700.000 conills engreix. Volum de sacrifici: 13.4 M caps i 14.500 tones canal
---

Som els primers productors de l'Estat de carn de conill. Juntament amb el sector hem dissenyat el Pla Estratègic del Sector del Conill (PESC) incidint tant en la millora de la producció com en la promoció i comercialització.

L'oví i el cabrum (1,16% PFA)

Explotacions: 3.500 mixtes . Censos: 500.000 ovelles i 66.000 cabres. Volum de sacrifici: 1.6Mcaps i 124.000 tones canal
---

La desconexió de primes al sector oví ha provocat una accelerada davallada d'explotacions, però també ha permès una sortida digna d'alguns ramaders. Estem treballant amb el sector oví per fomentar les agrupacions de productors, donem suport a les races autòctones i promocionem els distintius de qualitat. Hem tingut un bons resultats en la prevenció de la llengua blava.

L'equí (0,27% PFA)

Un dels objectius d'aquest Govern ha estat fomentar la ramaderia equina. L'equí és l'exemple de les explotacions importants des del punt de vista ambiental. Hem creat les ajudes pel cavall pirinenc català i l'hem reconegut en el Llibre oficial de les races.

L'apicultura

Explotacions: unes 1.000 explotacions . **Cens:** 90.000 arnes

Volum de producció: 2.000.000 Kg.

Un sector petit però amb molt valor afegit pels beneficis mediambientals que aporta, com la pol·linització dels cultius. Des del DAR se'ls ha donat suport per a la producció i comercialització, la pol·linització, la millora de la sanitat i els programes agroambientals.

Passem ara a les **EXPLOTACIONS AGRÍCOLES:**

La fruita fresca (13% PFA)

Superfície: 46.000 ha. (10.600 pomera, 13.000 perera, 17.300 presseguer i nectarina i 5.600 d'altres). **Producció:** 1.000.000 t.

És un sector estratègic, amb gran capacitat per exportar i que representa el 13% de la PFA. Ha fet grans esforços per a modernitzar-se i fer-se més competitiu.

Estem treballant en els plans de reconversió varietal, amb la implantació de xarxes antipedra i en diferents programes de promoció del consum de fruita així com el foment dels distintius de qualitat, com la DOP Pera de Lleida i potenciant la IGP Poma de Girona. Hem creat l'observatori de la fruita fresca, hem habilitat préstecs per afrontar la campanya d'enguany i recolzem el procés d'unificació de les 2 grans entitats que aglutinen al sector (Catalonia Qualitat i ASOFRUIT).

Vinya i vi (vi i most 1,43%PFA+ raïm 2,08%)= **3,51%**

Explotacions: 13.000. **Superfície:** 60.500 ha. (repartides en 11 D.O.) **Producció:** 3.300.000 hectolitre

Sector amb un ampli abast territorial, present al 47% dels municipis catalans. Hem estat la primera CA en implantar la **tarja vitivinícola** i hem inaugurat una nova seu de l'Institut Català de la Vinya i el Vi (**INCAVI**), que ha fet una ferma aposta per la recerca. Actualment està desenvolupant més de 40 projectes en aquest àmbit.

Tot i que la darrera reforma de la **OCM** en el seu **conjunt** ens ha estat **beneficiosa**, ja que ha incrementat els diners destinats al sector i l'ha dotat de més instruments per regular-lo i fomentar-lo, des de l'arrencada de vinya que genera Pagament Únic fins a la promoció a països tercers. També és cert, que la seva aplicació a l'Estat espanyol ha activat una **mesura** clarament **perjudicial per Catalunya**: la destil·lació d'ús de boca, que ha generat un dret de Pagament Únic.

Com a principal reptes tenim el de garantir preus dignes al productor, concentració de l'oferta, comercialització conjunta i foment del consum intern dels nostres vins.

Menció apart mereix el **sector del cava**, que continua any rere any incrementant la seva producció i exportacions (actualment unes 218M d'ampolles), amb vendes similars a les del xampany francès.

Els cereals i altres herbacis (5,78% PFA)

Superfície: 356.650 ha. **Producció mitjana:** 1.500.000 t.

Són el cultiu més important de Catalunya en extensió. És un sector essencialment de secà, per això des de fa temps un dels nostres objectius és el d'incrementar la superfície en regadiu. És important de cara a poder abastir a la nostra ramaderia intensiva, ja que som clarament deficitaris en cereals. El preu està millorant en les darreres setmanes.

L'arròs

Explotacions: 2.297. **Sup.:**21.390 ha. **Prod. mitjana:**125.000 t.

El cultiu de l'arròs, propi del Delta de l'Ebre i Pals, té una gran importància mediambiental. A més, l'esforç que s'està fent per la concentració cooperativa, la promoció de la DOP Arròs del Delta de l'Ebre i el suport dels ajuts agroambientals fan d'aquest cultiu un sector competitiu.

Les hortalisses (4,33% PFA)

Explotacions: 4.500. **Sup:**13.300 ha. **Prod mitjana:**350.000 t.

És un sector capaç de generar valor afegit i amb moltes possibilitats a les xarxes de proximitat. Des del DAR estem afavorint la seva promoció i comercialització en aquestes xarxes a través de marques amb distintiu de qualitat (DOP Mongeta del Ganxet, IGP Calçot de Valls, ...).

La flor i la planta ornamental (2,35% PFA)

Explotacions:400. **Sup:**566 ha. **Aportació PFA:** 2,35%

Sector no molt gran però molt ben estructurat, concentrat i amb una forta capacitat exportadora. Ha tingut dificultats a causa de la sequera. Els hem ajudat en termes financers i de promoció.

La fruita seca (1,7% PFA)

Explotacions: 18.000. **Sup:** 60.000 ha. (45.000 d'ametller i 14.000 d'avellaner). **Prod. mitjana:** 50.000t (23.000 avellana i 30.000 ametller)

Avui dia, la competència de Turquia en el cas de l'avellana, i la de Califòrnia en el cas de l'ametlla, fan que replantegem la reconversió en algunes d'aquestes zones, i sobretot la posada en valor i diferenciació de les nostres produccions.

Els cítrics (1,49% PFA)

Explotacions: 2.000. **Sup.:** 10.500ha. **Prod. mitjana:** 190.000 t.

Cultiu propi de les Terres de l'Ebre, majoritàriament de mandarina. Estem treballant en concentrar l'oferta i unificar les organitzacions de productors i cooperatives existents. Ara fa un any varem implantar un pla de reconversió varietal.

L'oli d'oliva (1,05% PFA)

Superfície: 123.000 ha. **Producció mitjana:** 36.000 t.

Tot i que té un producte d'una qualitat excepcional, s'enfronta a dos problemes: la manca de concentració de l'oferta i l'excés de marques comercials. Des del DAR treballem per millorar aquests aspectes i per promocionar les virtuts de l'oli d'oliva com a peça essencial de la dieta mediterrània.

La producció ecològica

Productors: 1.100. **Transformadors/elaboradors:** 400.

Explotacions ramaderes: 330. **Superfície:** 72.000 ha.

Al 2008 vam posar en marxa el Pla d'Acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques, amb la participació i implicació de 7 departaments de la Generalitat i una dotació econòmica de 37M€. Des d'aleshores aquest sector ha experimentat un notable increment tant a nivell de superfície, que ha crescut un 15% de 2008 a 2009, com pel número d'indústries transformadores, que s'ha incrementat en un 10% pel mateix període.

Per últim, els parlaré de les **EXPLORACIONES PESQUERES:**

La nostra **flota de pesca** té actualment un miler d'embarcacions. El volum de **peix venut a les Ilotges** al 2009 ha estat de 31.000T, amb un valor de 118M€, als que hem d'afegir els gairebé 17M€ generats per l'**aqüicultura**.

Estem ajustant l'activitat pesquera al volum de peix existent a les nostres costes, compaginant la reducció de la flota amb **parades biològiques** temporals. Durant aquest any, les flotes d'arrossegament de Barcelona i Girona han efectuat, per 1ª vegada, una parada temporal d'un mes de durada. La nostra previsió de **reducció de flota** fins al 2013 és de 74 vaixells. A data d'avui ja se n'han desballestat 60.

L'oscil·lació dels preus de petroli condiona de forma molt significativa la rendibilitat de la flota pesquera, sobretot la d'arrossegament. Per això s'ha dut a terme, junt amb el sector, el

col·legi d'enginyers navals i la UPC, un **projecte d'I+D d'estalvi energètic**, que conclou que podem assolir una reducció d'un 30% del consum de combustible. (Ex. En 5 dies s'estalvia 1,5 -3.000 litres-). Ja hem obert una línia d'ajuts per aplicar les mesures necessàries que permetran aquest estalvi.

També hem fet una clara aposta per l'aqüicultura. Un exemple és el **Pla quadriennal del Delta**, que amb una inversió de 4M€, contempla actuacions que van des de la millora de les instal·lacions de muscleres, fins a la fita històrica d'aconseguir assegurar la producció dels musclaires.

Hem multiplicat per sis el **suport econòmic** que rebien les **confraries** de pescadors. I s'ha arribat a acords històrics amb la Confraria de Pescadors de Barcelona i l'Autoritat Portuària pel desballestament de la flota d'arts menors. També estem millorant totes les **llotges** del nostre litoral amb la col·laboració del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, i hem col·laborat en diferents experiències de **comercialització directa** com per exemple amb el sector de l'arrosegament de Barcelona. Per primer cop hem estat presents, amb pavelló propi, a les principals **fires** pesqueres: SEAFOOD a Brusel·les i Conxemar a Vigo.

Hem assolit el repte de dotar al sector d'un marc normatiu actualitzat. Després de 24 anys, Catalunya disposa d'una nova **Llei de Pesca i Acció Marítima**.

En el marc del Fons Europeu de la Pesca, hem constituït per 1ª vegada un **Grup d'Acció Local al Delta de l'Ebre**, amb una dotació de 2.4M€ pel període 2007-2013, amb la finalitat d'implementar projectes de desenvolupament sostenible a les zones pesqueres.

Finalment i en referència a la **flota tonyinaire** de l'Ametlla, els he dir que, des del convenciment que vénen fent les coses bé, hem lluitat i lluitarem perquè els nostres vaixells puguin continuar pescant.

* * * *

La **indústria agroalimentària** és el 1er sector industrial a Catalunya amb unes vendes netes de 18.000M€/any. Té una gran implantació territorial, amb més de 4000 establiments dedicats a la transformació repartits per tot el territori, i genera 75.000 llocs de treball directes i 60.000 més d'indirectes. Des de la transformació fins a la distribució la xifra d'ocupats ascendeix a 110.000.

Tot i que hem passat dos anys de dificultat, la nostra agroindústria ha tingut un **comportament exemplar** que es reflecteix en l'evolució de l'índex de la Producció Industrial (**IPI**), aquest sector junt amb el de productes farmacèutics, és l'únic que al 2009 aconseguix mantenir el ritme de producció del 2008.

El seu **volum de vendes**, per al període 2008-2009, ha estat dels més positius de la seva història. Ha mantingut una bona taxa de cobertura i ha continuat mostrant una **bona capacitat exportadora**, especialment el sector de la carn, que mou un 30% de les exportacions, el de la fruita amb un 15%, i el del cava un 10%.

En definitiva, estem davant un sector en continua expansió des de 1996, tant a nivell de facturació com d'exportació, però no exempt de dificultats: la pressió dels preus a la baixa, **les marques de distribuïdor** i el temor a una davallada del consum, són les amenaces actuals que planen sobre el nostre sector transformador.

El **món cooperatiu** ha tingut des de fa més de 100 anys un paper destacat en la vertebració del sector agroalimentari català. **Avui** la seva existència **té més sentit que mai**, però cal que afronti alguns reptes. Ha de continuar concentrant l'oferta, posar en valor els seus productes i focalitzar els seus esforços en la comercialització.

Han fet un important esforç per passar en menys de 10 anys de 450 a 248 cooperatives actives, que tenen una facturació global de 1.500M€, però encara queden alguns sectors excessivament fragmentats. Hem de continuar impulsant el Pla de Modernització de Cooperatives, **incorporant fórmules més imaginatives** i lleugeres com la comercialització o la gestió compartida.

* * * *

FEINA FETA. Balanç de 3 anys de Govern

Abans d'entrar al detall de quines han estat les línies d'actuació del Departament d'Agricultura permetin-me parlar dels recursos dels que hem disposat.

El **pressupost** del DAR per aquest 2010 és de **455M€**. En 8 anys l'hem més que duplicat. Tot i estar en època de contenció, aquest creixement pressupostari dóna una clara visió de l'esforç que el Govern actual està fent pel nostre sector.

Un dels instruments claus per desenvolupar el sector ha estat el **Programa de Desenvolupament Rural (PDR)**, que pel període 2007-2013 té un pressupost total de **1.062M€**, que representa un increment d'un 17% sobre l'anterior període (882M€). **L'aportació europea del període 2000-2006 a l'actual s'ha reduït d'un 46,5% a un 29%**, passant de 410 a 311M€. La Generalitat de

Catalunya ha compensat aquest descens del 25% dels fons europeus amb una aportació de 475M€ propis.

La voluntat d'aquest Govern ha estat **prioritzar el suport a les explotacions agràries**. Per al període 2007-2013 rebran 590 M€, mentre que en el passat període van rebre 340. En l'àmbit de les ajudes agroambientals s'ha ampliat el pressupost un 60% respecte el període anterior, i a les **Indemnitzacions Compensatòries** per zones rurals amb dificultats s'ha passat de 2.500€ a 4.000€ per explotació.

A l'inici de la legislatura com a conseller em vaig plantejar **5 grans objectius**:

- I.- Estabilitzar el sector productor
- II.- Millorar la competitivitat de les nostres empreses
- III.- Promocionar i comercialitzar els nostres productes
- IV.- Fomentar la diversificació econòmica en el món rural
- V.- Impulsar la simplificació Administrativa

Ara els detallaré què hem anat fent per assolir-los.

I.- ESTABILITZAR EL SECTOR PRODUCTOR

I.1.- Regadius, concentracions parcel·làries i camins

Ningú pot discutir l'esforç d'aquest Govern per posar noves hectàrees en regadiu i modernitzar les existents. Des del 2004 fins al 2009 hem **transformat** en regadiu **18.000 ha** i n'hem **modernitzat 48.000** més, amb una inversió ja realitzada de **807M€**. En aquests moments tenim un volum d'obra adjudicada i en execució de 535 M€. A més, en concentració parcel·lària i actuacions en camins s'ha invertit des de 2004 un total de 190 M€.

Hem **desencallat projectes històrics** com els regadius d'Oliana, Peramola i Bassella, el regadiu de la conca de Tremp, el Xerta-Sènia i el Baix Ter. S'han posat en marxa més de 15.000 ha de **regadius de suport** com l'Albi, Terra Alta, Garrigues Sud, Segrià Sud, Rasquera, el Perelló, Freginals, Mas de Barberans, la Palma d'Ebre, la Bisbal de Falset o Flix, que garanteixen una millora de la productivitat i per tant, generen estabilitat en les rendes.

Hem començat obres als regadius del Delta de l'Ebre, la Ribera d'Ebre i al Canal d'Aragó i Catalunya, i les hem continuat als regs de la Terra Alta i Algerri-Balaguer. També s'ha avançat en els projectes de **modernització d'infraestructures emblemàtiques** com el Canal de Pinyana o els canals d'Urgell.

Per últim us voldria parlar del **Segarra-Garrigues**. Una infraestructura de país en la que, els darrers anys, ens ha calgut apostar amb ferm convenciment. Hem treballat per desbloquejar una situació encallada durant més de 20 anys que ha comportat 2 sentències del Tribunal de Justícia de la UE amb l'amenaça de la paralització d'obres, sancions i retenció de fons europeus. A data d'avui hem tancat la delimitació de les ZEPAs i estem treballant amb la modificació de la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA) per fer-la compatible amb la normativa europea i els requeriments de la Comissió.

En aquesta revisió de la Declaració d'Impacte Ambiental es pretén compatibilitzar l'obligada protecció ambiental i la viabilitat de les explotacions d'aquests territoris. **En cap cas** això comportarà un **sobrecost pels nostres agricultors**, habilitarem tots els mecanismes de compensació necessaris. I tot això ho hem fet **sense deixar de construir canal**. S'han licitat tots els trams del canal

principal i s'han executat obres en la xarxa de distribució per valor de 400 M€.

I.2. Mesures financeres

Una de les necessitats més evidents del nostre sector en aquests darrers anys ha estat el finançament. En funció de les situacions, hem habilitat **crèdits als circulants** amb condicions favorables pel sector ramader, el sector de la planta ornamental i pel sector cerealista.

En el **Pla de Xoc** pels sectors agrari i pesquer aprovat recentment pel Govern, hem ampliat les ajudes a nous sectors, impulsant l'obertura d'una nova línia de crèdits bonificats per agricultors professionals i explotacions agràries prioritàries.

Es faran **avançaments** del **Pagament Únic** i una **moratòria de 2 anys** dels crèdits per a la incorporació de joves i els plans de millora. A més, en aquesta legislatura hem introduït un nou sistema de finançament per les inversions a través de crèdits sense interès al que hem anomenat de capítol VIII, que ha suposat pel sector 265M€.

I.3.- Assegurances agràries

Pel que fa a les assegurances agràries, s'han destinat durant el període 2007-2009 més de 120M€. Les aportacions del DAR al 2010 s'han **incrementat** en més d'un **22% respecte el 2003**.

I.4 Informació, formació, i l'assessorament .

Hem posat al servei del sector tot un seguit **d'eines que donen informació periòdica** i exhaustiva sobre la conjuntura agrària, tendències de marges i preus percebuts.

Hem creat **3 nous observatoris sectorials**: l'Observatori de la Vinya i el Vi, el de la Fruita Fresca i el del Porcí, s'ha ampliat l'abast del ja existent Observatori de la Llet a altres remugants i hem creat **l'Observatori de Preus i la Comissió de Bones Pràctiques Comercials**, amb la participació conjunta per primera vegada, de tots els esglaons de la cadena de valor. Estem ultimant la creació de l'Observatori de la producció agrària ecològica i el del conill.

Pel que fa a la **transferència** i a la formació hem potenciat i millorat el Pla Anual de Transferència Tecnològica (PATT), que durant 2010 ofereix un total de 838 actuacions arribant a més de 20.000 agricultors i hem ampliat el Programa de **Formació Agroalimentària** que al 2009 va tenir més de 15.000 alumnes.

Hem consolidat el portal **RuralCat**, que els darrers anys s'ha constituït com la comunitat virtual de referència en l'àmbit agroalimentari a Catalunya amb més de mig milió de visites a l'any. En breu farem el desplegament territorial de la prova pilot que vam iniciar a Lleida, de **l'Oficina d'Atenció a l'Emprenedor i al Jove**.

II.- MILLORAR LA COMPETITIVITAT DE LES NOSTRES EMPRESES

II.1- Explotacions agràries

II.1.1. -Plans de millora, incorporació de joves i maquinària

Pel que fa a **incorporació de joves**, tal com he reiterat en més d'una ocasió, cap dels joves ha que sol·licitat o sol·licitarà una incorporació i que reuneixi els condicionants, es quedarà sense l'ajut. És cert que hi ha hagut menys sol·licituds que en períodes anteriors, cosa que no està a l'abast nostre poder-ho evitar, però també ho és

que hem **incrementat l'import** màxim d'ajut fins als **70.000€** quan al 2003 estaven en 39.000€.

També hem **duplicat** l'import màxim dels ajuts per **plans de millora**, passant de 120.000 de topall a **240.000€**.

El **cessament anticipat**, que inicialment es vinculava a la incorporació de joves, aquest any quedarà **desvinculat** i així hi podrà optar qualsevol professional, tal com ens havia demanat el sector.

En l'àmbit de la **maquinària** hem passat d'auxiliar el 40% fins al 90% de la inversió i hem augmentat el número de màquines subvencionables.

II.1.2- Reconversió varietal

Un aspecte clau per la competitivitat és treballar per la reconversió varietal com hem fet amb la **vinya, la fruita dolça i els cítrics**.

II.1.3.- Sanitat animal i vegetal i gestió de residus

Hem continuat reforçant i implementant els nostres programes de **sanitat animal i vegetal** i de **vigilància epidemiològica**. I hem ampliat el nostre suport a les **Associacions de Defensa Vegetal i Sanitària**. També estem millorant la gestió dels residus de les nostres explotacions mitjançant el consorci **GESFER**, i estem impulsant el foment de les energies renovables.

II.2. Cooperatives i Agroindústria

El nostre departament ha apostat per la millora del sector cooperatiu a través del nou **Pla** de Modernització de Cooperatives pel període 2007-2013 al que ja hem destinat **44M€**. També hem posat a

disposició de l'**agroindústria 97M€** en el mateix període, adreçats a la inversió, tant en concepte d'ajuts directes com de crèdits a interès zero.

II.3. Innovació

La R+D+i ha esdevingut imprescindible per garantir la competitivitat del sector. Aquests dos anys han estat molt significatius pel que fa l'activitat realitzada per **I'IRTA**, **I'INCAVI** i el propi **DAR** tant a nivell científic com de transferència i divulgació.

L'IRTA, amb 23 centres propis i concertats al llarg de tot el territori, ha impulsat en aquest període projectes d'absoluta referència mundial com:

- El projecte RIDECO on es demostren les diferents tecnologies d'ús eficient de l'aigua de reg.
- FUTURAL on s'estudia l'aplicació de noves tecnologies en l'elaboració dels aliments del futur.
- MELONOMICS per desxifrar la seqüència del genoma del meló.

L'IRTA es troba actualment en una fase de creixement important, i això es tradueix en un pla d'inversions a mig termini molt significatiu.

Això s'està visualitzant amb:

- el Centre de Noves Tecnologies i Processos Alimentaris (**CENTA**) a Monells amb unes instal·lacions úniques a Europa. Inaugurat el 2007.
- L'ampliació i modernització del centre de referència d'**aqüicultura** de les Terres de l'Ebre.
- La fàbrica experimental per **alimentació animal** a Mas Bover inaugurada fa 4 mesos.
- La construcció del **Fruitcentre** al Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida

- La constitució al Maresme del centre de referència per protocolaritzar els cultius de **plantes aromàtiques i medicinals**, en col·laboració amb **Plameca**, una multinacional d'aquest sector.
- La planta pilot per al processament i **valorització de la llet** per nutrició infantil, amb la col·laboració de l'empresa **Ordesa**.

I d'altres actuacions com la compra de la granja experimental a Alcarràs, la construcció d'una nau d'engreix de vedells a Girona (SEMEGA), la posta en marxa de la Vaqueria a Gimenells o la construcció dels hivernacles de Torre Marimon.

L'IRTA també ha impulsat la creació de centres concertats amb quasi totes les universitats catalanes. I forma part del nucli de l'anomenada **Anella de l'Agroindústria** de Catalunya formada pels Parcs Tecnològics de Girona, Lleida i Reus.

Tota aquesta xarxa de recerca compta en l'actualitat amb més de 1.100 persones de les quals bastant més de la meitat són investigadors. En conjunt, aquesta xarxa gestiona un pressupost de 60M€, una cartera de 300 projectes d'investigació en curs i més de 400 contractes de col·laboració amb empreses, associacions i cooperatives.

III.- PROMOCIONAR I COMERCIALITZAR ELS NOSTRES PRODUCTES

En **comercialització interior**, des de l'any 2006 s'han destinat 1.165.000€ a realitzar campanyes de **promoció de les DOP i IGP** en els principals mitjans de comunicació (televisió, radio i premsa

escrita). Aquesta promoció s'ha efectuat conjuntament amb la Federació Catalana de Productors d'Aliments de Qualitat.

S'han fet promocions a les sales VIP d'Iberia, als aeroports de Madrid i Barcelona i als trens hotel de Barcelona a París i Zurich. I a congressos internacionals amb seu a Barcelona com el congrés de telefonia mòbil.

La presència a **fires alimentàries** ha estat constant a través de PRODECA. Anualment s'ha estat present a 24 fires tant a nivell de **Catalunya** com a la resta de l'**Estat** Espanyol. Amb una incidència especial a la Fira **Alimentaria**, on enguany **160** empreses catalanes han estat presents sota el paraigües de PRODECA.

Amb l'objectiu de prestigiar els nostres **vins**, s'han promocionat les DOP catalanes a través de la campanya "Catalunya país de grans vins". També s'han patrocinat diversos programes de televisió "La salut al cistell", "Export-cat" i "Terra de vins", que han aproximat al consumidor els nostres productes.

S'han fet **convenis de col·laboració** amb la Federació d'**Hoteleria** de les províncies de Barcelona i Lleida per tal de donar a conèixer els productes alimentaris de qualitat. Hem fomentat els nostres productes a través dels portals Ruralcat i Gastroteca.

D'altres iniciatives han estat el desplegament d'un programa de **distribució gratuïta de fruita** a 214 **escoles** catalanes. I la col·laboració amb el **Banc dels Aliments** per a transformar en sucus aquella fruita que no es podia comercialitzar.

A nivell de **promoció exterior**, per tal de millorar la penetració en els mercats internacionals, s'ha donat un gran impuls a l'empresa pública **PRODECA**, multiplicant per tres el pressupost de l'any 2003. També s'està treballant per transformar PRODECA en una **empresa mixta** de serveis per a la **internacionalització**.

S'ha estat present en una mitjana anual de **25 fires internacionals**, amb 232 empreses participants cada any. S'han fet 13 missions comercials directes i 9 missions comercials inverses. D'altra banda s'han dut a terme actuacions en mercats prioritaris com Xina, Estat Units i els Emirats Àrabs. I s'han desenvolupat plans d'actuació sectorials com el del sector carni, fructícola, vi i cava i el sector gourmet.

Properament presentarem una **marca de productes alimentaris d'origen català de qualitat**. En aquests moments s'està en procés de registre com a marca de garantia europea. I hem impulsat la **beca internacional Ferran Adrià** perquè cuiners de tot el món puguin realitzar estades aquí.

IV. FOMENTAR LA DIVERSIFICACIÓ ECONÒMICA

En l'àmbit de la diversificació econòmica hem endegat un nou programa **LEADER**, amb una dotació de 105 M€. Aquest nou programa inclou les antigues zones PRODER, i s'ha treballat amb l'orientació de crear nous grups d'acció local, amb més capacitat de gestió i de cooperació amb altres territoris.

Hem començat a aplicar la **Ley para el Desarrollo Sostenible del Medio Rural**. Aquest programa, preveu una injecció a les 16 zones rurals de 103M€, cofinançat al 50% entre la Generalitat de Catalunya

i l'Administració General de l'Estat. En aquests moments ja s'està aplicant la prova pilot en 4 comarques catalanes.

V.- IMPULSAR LA SIMPLIFICACIÓ ADMINISTRATIVA

Aquí els he de dir que hem millorat, però que encara tenim un llarg camí a recórrer. En aquests anys hem hagut d'entomar la reforma de tots els procediments administratius vinculats a la reforma de la PAC i al nou PDR.

Des del 2004 estem duent a terme un projecte de **simplificació** documental i dels procediments administratius amb resultats més que notoris: calculem que el número de documents que s'han deixat de demanar als nostres agricultors durant l'any 2009 va arribar a 416.000.

Estem implantant a totes les dependències del DAR el **Gestor Documental**, una eina que permetrà fer tots els **tràmits des de la xarxa**. I a partir del proper mes de juny l'obtenció de **guies** per traslladar el bestiar es podrà fer des de casa **via Internet**, evitant els actuals desplaçaments i esperes a les oficines comarcals.

En aquesta campanya hem estat pioners en iniciar la **Declaració Única simplificada**, de la qual s'han beneficiat 14.000 pagesos, que només ens han hagut de retornar l'esborrany que els havíem enviat prèviament.

Com a mostra d'aquests esforços serveixi el premi obtingut per l'Institut Europeu de l'Administració Pública de la UE per la millora en l'atenció ciutadana en el projecte de Sistema de Informació Geogràfica de Parcel·les Agràries (SIGPAC).

* * * *

CLOENDA

Els he parlat d'un dels sectors més importants de la nostra economia capaç d'oferir noves i bones oportunitats per sortir de la crisi. D'un sector irrenunciable per la nostra societat, responsable d'un fet tan bàsic i complex com és l'alimentació. I d'un sector estratègic per una adequada gestió del nostre territori i cabdal per la biodiversitat.

I els he dit també, que és un **sector** que necessita **més atenció** i reconeixement de la ciutadania, dels mitjans de comunicació, dels agents econòmics i de tots els governs.

He dibuixat un **escenari** de futur amb **oportunitats** reals, però en el que hem de treballar per **apropar-lo al present**, i perquè aquestes oportunitats es distribueixin de manera justa **a tots els esglaons** de la cadena.

Avui tenim dificultats, estem patint una situació complexa. Ens trobem amb:

- Un **sector** agrícola i ramader, que ha hagut de centrar els seus esforços en millorar la producció i adaptar-se a les noves exigències normatives; i que pateix el greuge d'uns preus massa baixos en origen.
- Una **indústria** que està patint també la pressió en els preus, la por a una davallada en el consum i l'amenaça d'un excés de marques blanques.
- I una **gran distribució** necessària però que immersa en fortes dinàmiques de competència pot perjudicar tant als productors, com a la indústria, i la petita i mitjana distribució.

Cadascun dels integrants de la cadena és fort individualment, ho fa bé, però no acaba de trobar les sinèrgies o els espais d'interacció que demana la situació actual. La culpa sempre és d'un altre.

Hem activat un **Pla de Xoc** amb un seguit de mesures conjunturals, que ajudaran a superar aquest present, però que no són suficients per afrontar el futur. Estem davant d'una **situació nova**, difícil, que requereix de noves polítiques i de noves actituds:

1.- **Noves polítiques** orientades a resoldre els **problemes estructurals** que durant massa anys no hem afrontat i que ens han de portar a assolir un gran objectiu:

- Un sector agrari i agroalimentari competitiu, amb una clara vocació per la innovació i la internacionalització, capaç de proveir aliments segurs i de qualitat, i que ens garanteixin alhora un territori endreçat i un medi ambient equilibrat.

2.- **Noves actituds i nous valors:** Hem de retrobar la força per reinventar-nos, la il·lusió d'emprendre nous camins i la decisió de treballar conjuntament. Hem de fer que el nostre sector faci dels valors de l'**emprenedoria**, la **innovació** i la **col·laboració** els fonaments del seu treball. Això ens permetrà aconseguir un altre objectiu prioritari, un consumidor satisfet de tenir a l'abast productes de la seva terra, i una ciutadania avaladora de la pagesia del seu país.

Els hi parlaré d'un **DECÀLEG** de qüestions estratègiques que crec que hem d'afrontar, per facilitar al sector els instruments necessaris per entomar el futur.

1.- Política Agrària Comunitària. Més que mai ens cal una nova PAC que continuï amb l'objectiu d'aconseguir assegurar la producció i l'**abastiment** d'aliments; que ajudi a millorar les condicions de vida del medi rural i la qualitat de vida dels nostres pagesos; que entomi la **sostenibilitat**; que es plantegi noves **xarxes de seguretat** per fer front a les oscil·lacions de collites, rendes i mercats; que torni a utilitzar mecanismes de **regulació de mercat** i si convé que en busqui de nous. I que resolgui el tema de la **reciprocitat** del comerç internacional.

Un dels temes claus pels nostres agricultors és que no poden fer front a la competència deslleial dels altres països. Obertura sí, però exigint als països als que obrim les portes el mateix que hem de complir nosaltres.

Altres qüestions que podem plantejar al llarg del debat són com ha de ser la condicionalitat o la modulació.

2.- Cadena de valor. És evident que el principal problema del sector en aquests moments són els **preus en origen**. Hem de continuar treballant per donar **transparència** a aquesta cadena, però sent conscients que no és fàcil. Deixar d'apostar per coses que sabem que no són realitzables. Hem de treballar perquè els organismes i Tribunals de la Competència reconeguin el **tractament diferenciat** dels nostres productes, per la seva variabilitat, perquè són béns periples,...

Per tal que es facin una idea, pensin que l'acord de tot el sector lacti al que han arribat ramaders, cooperatives, indústries, distribució i Ministeri, ha estat denunciat pel **Tribunal de la Competència**. No està d'acord en què tinguem una interprofessional per sector, que és

el nostre ideal, i fins i tot es planteja si les llotges a l'hora de fixar preus no atempten contra el propi Tribunal.

Hem de continuar treballant per instaurar els contractes entre les diferents parts, en la millora en els terminis de pagament, en donar la màxima transparència a la cadena de valor. Hem d'aprofundir en la feina iniciada amb l'**Observatori** de preus i la **Comissió de bones pràctiques** comercials, i fomentar la interacció entre tots els operadors de la cadena. Es dóna la conjuntura per arribar a un gran **Pla Estratègic Nacional de suport a l'agricultura i l'alimentació**.

3.- Estructuració del sector. És imprescindible tenir un sector productor més ben estructurat. Amb més **concentració** de l'oferta, que **pugui negociar** amb la indústria i la distribució des de posicions més fortes.

Hem de fer més grans les organitzacions de productors i més fortes les interprofessionals. Cal que el nou **Pla** de Modernització i concentració de **Cooperatives** es fixi objectius ambiciosos en la concentració i incorpori mesures de gestió i comercialització compartida. En un període de 7 anys hauríem de ser capaços de concentrar les actuals 250 en poc més d'un centenar.

Cal que la nostra indústria es vertebrï per afrontar reptes com la recerca, innovació i la internacionalització.

4.- Competitivitat. És clau l'aposta per la recerca, la innovació i la transferència tecnològica. Tal com contempla el nou Pla de Recerca i Innovació presentat fa dos dies, cal desenvolupar el **Pla d'R+D+i agroalimentari** pel mateix període 2010-2013.

La **modernització** de les **estructures** agràries és un altre camí pel que cal seguir apostant en el nou PDR que sorgeixi a partir del 2013.

Les nostres explotacions i les nostres indústries necessiten **infraestructures** potents per garantir que la seva activitat es desenvolupa en les millors condicions possibles. En els propers 10 anys haurem de finalitzar la transformació de la xarxa de **regadius** iniciada en aquesta etapa, augmentant en un **40%** la superfície regada actualment. Sense oblidar la modernització i prioritant l'ús eficient de l'aigua.

5.- Valorització del sector alimentari i del món rural. Hem d'aconseguir tenir pagesos i pescadors orgullosos de la seva feina i que el conjunt de la ciutadania els reconegui les seves aportacions. Ens cal aprendre dels nostres **cuiners**.

Li hem de donar a la indústria alimentària el paper rellevant que té a la nostra economia, hem d'ajudar a què el conjunt del sector es converteixi en un veritable **lobby** i que tingui la notorietat social que li correspon.

I hem de posar en valor tots els beneficis **intangibles** que aporta el món rural al conjunt de la nostra societat, més enllà dels aliments: el paisatge, la biodiversitat, recursos forestals i cinegètics, la fixació de monòxid de carboni,...

6.-La comercialització i internacionalització. Tenim un ample camí a recórrer. Des d'aprofundir en els **mercats interiors** posant en valor els nostres productes de qualitat, fins a explorar totes les xarxes de proximitat que es poden establir aprofitant el potencial del turisme, de la nostra gastronomia, i el dinamisme dels nostres pobles

i ciutats. Proposo la redacció d'un **Pla Estratègic de xarxes de proximitat**, treballat conjuntament amb els Departament de la Generalitat implicats, amb l'Associació i la Federació de municipis, amb les Federacions d'hostaleria, els Gremis d'Artesans i el conjunt del sector.

Cal seguir recolzant els **plans d'internacionalització** que estem elaborant conjuntament amb els sectors. Volem convertir **PRODECA** en una **empresa mixta i de serveis a la internacionalització** que aporti la formació i la informació que necessiten les nostres empreses per conquerir els mercats.

7.- Noves oportunitats del camp. S'han de donar eines als agricultors per treure la major rendibilitat dels regadius. La gestió eficient dels recursos hídrics és una oportunitat pels nostres pagesos i regants. Estem treballant per posar en marxa a Tàrrrega, a la nova **seu de Regsega**, un **centre de referència en l'ús eficient de l'aigua** de regadiu, amb la col·laboració de la UDL, Regsega, IRTA, ASG, les principals empreses privades del sector i les comunitats de regants.

Hem de **dotar pressupostàriament** el **Pla de Biodigestió** de Purins elaborat per Gesfer, per convertir el que fins ara ha estat un problema en una oportunitat. Des de la fertilització fins a la producció de biogàs.

Cal un replantejament del que han de ser les **energies renovables** per al camp. Els nostres agricultors han de tenir un complement a la seves rendes aprofitant les seves sinèrgies. Des de REGSA estem treballant en un **Pla d'aprofitament de recursos energètics** per

cada comunitat de regants, per tal que el cost de l'energia sigui clarament assumible.

8.- I hem de continuar impulsant la **diversificació econòmica del món rural** amb el programa **Leader** i la **Ley de Desarrollo Rural Sostenible**, cercant noves oportunitats d'activitat econòmica.

En el marc de la Red Rural Nacional estem redactant el projecte **@Rural**, que permet identificar nous nínxols d'oportunitats en el nostre món rural. Ens cal també impulsar una **Llei de desenvolupament Rural Catalana**, adaptada a la nostra realitat, a les nostres demandes i als nostres requeriments.

9.- Ja els hi he dit que teníem un llarg camí a recórrer en la **simplificació administrativa**. Hem d'aconseguir una administració àgil, propera i eficaç.

10.- Vetllar pel nostra principal actiu, que és l'humà. Hem de ser capaços de captivar i motivar la gent jove perquè aposti per treballar i viure al medi rural que l'ha vist néixer. Hem de buscar polítiques més eficaces per incentivar la incorporació de joves. Hem d'orientar, formar i assessorar als nostres **joves emprenedors** perquè sàpiguen trobar les oportunitats i hem d'assessorar als nostres pagesos grans perquè sàpiguen cedir el testimoni.

Les **dones** són les grans oblidades del món agrari i rural. Han estat des de sempre el pal de paller de les explotacions agràries, i en els últims anys protagonistes de la diversificació econòmica, apostant pel turisme rural i per altres activitats complementàries.

El seu paper és clau per vertebrar el medi rural: per gestionar el seu capital sociocultural i garantir la continuïtat de la població al territori. Tenim l'obligació moral de donar a la dona rural el que li correspon, el que s'ha guanyat al llarg de molts anys: reconeixement, paper i instruments per convertir la igualtat d'oportunitats en una realitat.

L'adaptació a aquests canvis requereix de nous instruments i de més **formació i informació**. Hem d'implementar tots els processos de formació, assessorament, empenedoria i transferència tecnològica que permetin a les persones i a les empreses agràries adaptar-se millor a aquest nou entorn.

No voldria estendre'm més. Tindrem tot el debat per aprofundir en tots aquests temes.

Avui, 14 d'abril, dia de la 2ª República, commemorem un dia i un període de la nostra història que es va caracteritzar per nous valors, noves actituds i una il·lusió col·lectiva. Malauradament el somni va durar poc.

Avui tenim l'oportunitat de tornar a somiar un futur pel nostre sector. De començar a materialitzar un projecte d'esperança i futur. Les dones i els homes no trien els temps, els temps ens trien a nosaltres. Avui molts dels que estem aquí tenim l'obligació d'entomar aquesta responsabilitat i d'afrontar els canvis que el sector necessita. Hi ha futur.